

4. ADINEKOAK

4.1. Adinekoei etxean ematen zaizkien udal eskumeneko zerbitzuak

4.1.1. Etxez Etxeko Laguntza zerbitzua

Etxez Etxeko Laguntza zerbitzua etxean bertan ematen den zerbitzu bat da, zainketa pertsonalean eta etxeko zainketa lanetan laguntzeko, horren beharra duten pertsonari. Etxeko lanetarako edo beren buruak zaintzeko nolabaiteko mugak dituzten pertsonentzako eta familientzako zerbitzu bat da, eta zaintzaileak atseden hartzeko ere balio du.

2020an, 791 eskaera berri egin dira etxez etxeko laguntza jasotzeko eta horietatik 579 izan ziren azkenean alta zerbitzuan. Urtean zehar 2.633 pertsona baliatu dira zerbitzuaz (1.901 etxe).

Zerbitzuak honela banatu dira gizarte zerbitzuguneen arabera:

Gizarte zerbitzuguneak	Etxeak/ titularrak	%
Alde Zaharra - Erdialdea	189	9,94%
Amara	214	11,26%
Larratxo - Altza	267	14,05%
Gros - Egia	415	21,83%
Antigua	198	10,42%
Erribera – Loiola - Martutene	243	12,78%
Intxaurreondo	209	10,99%
Bidebieta - Herrera	166	8,73%
Guztira	1.901	100,00%

Kolektiboen arabera:

Kolektiboa	Etxeak/titularrak	%
Arreta premiak dituzten familia taldeak	28	1,47%
Zainketa premiak dituzten adingabeak	94	4,94%
Ezgartuak	180	9,47%
Adinekoak	1.599	84,11%
Guztira	1.901	100,00%

Pandemiaren ondorioz, 2020an EELen 718 zerbitzu iraungi ziren, bigarren sei hilabetekoan berriz alta izan zirenak. Honako hauek izan ziren zerbitzuak eteteko arrazoiak:

Uko egitea	Heriotza	Aurkezteko epearen amaiera	Beste udalerrri batera aldatzea	Beste errekurtsio batean sartzea	Beharra desagertzea	Betebehar baten baten galtzea	Etenaldiaren epea gainditzea
138	146	19	7	57	31	9	311

Zerbitzuaren onuradunaren adinaren eta sexuaren arabera:

	Emakumeak	Gizonak	Guztira	%
< 65 urte	313	309	622	23,62%
65 – 74 urte	168	103	271	10,29%
75 – 84 urte	491	245	736	27,95%
85 urtetik gora	747	257	1004	38,13%
Guztira	1.719	914	2.633	100,00%
%	65,29%	34,71%	100,00%	

Autonomia mailaren arabera:

Mendekotasuna	Pertsona onuradunak		Arreta orduak	
Autonomoak	1.598	60,69%	152.640,50	35,20%
Mendekoak	1.035	39,31%	280.979,30	64,80%
Guztira	2.633	100,00%	433.619,80	100,00%

2020an, etxez etxeko laguntza zerbitzuak 10.821.192,71€-ko fakturazioa eragin du. Gastu hori honela banatu da:

	Guztira
Onuradunen ekarpena	1.777.605,14
Gipuzkoako Foru Aldundiaren ekarpena	2.889.000,48
Donostiako Udalaren ekarpena	6.154.587,10
Guztira	10.821.192,71

Etxez etxeko laguntza zerbitzuaren magnitude nagusiek bilakaera hau izan dute azken urteetan:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Prezioa/zerbitzu ordu	20,41	20,61	21,47	21,47	23,97	24,67
Eskaera berriak	538	612	588	777	866	791
Arreta jaso duten etxeak	1.539	1.556	1.540	1.688	1.788	1.901
Arreta orduak	402.338,25	404.913,25	397.792,25	438.824,25	458.035,50	433.619,80
Udalaren ekarpena	3.046.637,13	3.281.897,20	3.939.415,64	4.950.178,93	6.457.143,48	6.154.587,10
Foru Aldundiaren ekarpena	4.145.740,01	3.990.916,32	3.504.524,70	3.359.722,11	3.025.808,73	2.889.000,48
Erabiltzaileen ekarpena	1.066.425,23	1.115.023,01	1.138.010,28	1.188.081,17	1.575.910,38	1.777.605,14
Gastua guztira	8.258.802,37	8.387.836,53	8.581.950,62	9.497.982,21	11.058.862,59	10.821.192,71

4.1.2. Etxez Etxeko Laguntza zerbitzua erabiltzen duten adinekoentzako programa eta zerbitzu osagarriak

Gehienak, etxez etxeko laguntza zerbitzuaz arduratzen den enpresak eskaintzen dituen zerbitzu osagarriak dira, kontratuaren baitan eginiko hobekuntza gisa, eta zerbitzuaren erabiltzaileei eskaintzen zaizkie.

Garbiketa sakona edo “txokeko” garbiketa

2020an, hainbat intentsitatetako garbiketa lanak egin dira etxez etxeko laguntza zerbitzua duten 16 etxebizitzetan, horietako zenbaitetan behin baino gehiagotan egin da garbiketa eta guztira 299,75 garbiketa ordu izan dira.

Orientazioa eta laguntza baliabideak

Enpresak etxez etxeko laguntzaren erabiltzaileei laguntzako produktu multzo bat eskaini zien: garabiak, ohe artikulatuak, komunerako eta bainuontzirako egokigailuak, eta horien erabilera azaltzeko orientazio teknikoko saioak. 2020an, 27 pertsonak erabili dute baliabide horietako bat edo gehiago.

Osasun arloko gestioak eta dokumentazio arlokoak egitera laguntzea

44 pertsonari eman zaie zerbitzua hori unean-unean edo aldian behin, eta osasun zentroetara laguntzea izan da kasurik arruntena. 192,50 ordu izan dira guztira.

Botikak kudeatzeko laguntza: Sendagaigileen Elkartearekin eta Osakidetzarekin hitzartutako zerbitzua

2020an, etxez etxeko laguntza zerbitzuaren 141 erabiltzailek hartu dute parte programa honetan. Onuradunentzako doako zerbitzua da, farmaziek ematen dutena, eta botikien erabilera optimizatzea du xede (soilik beharrezkoak diren dosiak ematea, etxean sendagairik ez pilatzeko). Gainera, arreta ematen zaion pertsonari etxean laguntzen dion pertsonaren lana errazten da, botikak emateko orduan.

4.1.3. Ke detektagailuen instalazioen azterketa

Urtetik urtera, adinekoen etxeetan instalatuta dauden suteen aurkako prebentzio gailuen mantentze lana egiten da. 2020 urtean, pandemia dela-eta, ezinezkoa izan zen gailuen egoera ikuskatzea.

4.1.4. Adinekoiei lagun egiten dieten boluntario elkarteekin hitzartutako programak

2020an, Gizarte Ekintzaren Zuzendaritzak lankidetzak hitzarmenak izan ditu zenbait gizarte erakunderekin, adineko pertsonak gizarte arloko boluntarioen jarduerak sustatzeko (Ikus 9.2. atala).

Nagusilan eta Gurutze Gorriak adinekoiei eta pertsona ezgaituei lagun egiten dieten erakundeetako bi dira. Honako hauek egiten dituzte, besteak beste: etxez etxeko bisitak, telefono deiak eta lagun egitea era guztietako zereginetan (gestioak, kontsulta medikoak, paseoak, aisialdi jarduerak...). Zeregin horietako batzuk egoitzetan egiten dira, adineko askoren bizileku direlako.

Coronavirusek eragindako pandemiagatik 2020an bizi izan dugun egoera kontuan hartu behar dugu; izan ere, erakundeek egoerak sortutako neurriei egokitu behar izan dute eta horrek eginiko zerbitzuen arteko desberdintasunak sortu ditu, aurrez aurreko jarduera kopurua askoz txikiagoa eta telefono bidezkoa askoz handiagoa izan baitira.

Ekintza boluntario mota	NAGUSILAN	GURUTZE GORRIA
Etxean laguntza jaso dutenak (1)	10 pertsona 850 ordu 85 ordu pertsonako	62 pertsona 1300 ordu 21 ordu pertsonako
Egoitzetan arreta jaso dutenak	16 zentro 4500 ordu 281,25 ordu zentroko	14 pertsona 293 ordu 21 ordu pertsonako
Lagun egitea telefono bidez	52 pertsona 6000 dei 115,4 ordu pertsonako	88 pertsona 3040 dei 34,5 ordu pertsonako
Aisialdiko talde jarduerak	14 jarduera 210 partehartzea	22 jarduera 411 partehartze

4.1.5. Telelaguntza zerbitzua

Eusko Jaurlaritzaren zerbitzua da eta *laguntza sareekiko konexio iraunkorra eskaintzen du*, premia bereziko egoeretan edo larrialdietan ahalik eta lasterren esku hartzeko. Horrek pertsonaren bizi kalitatea hobetzen du, etxean seguruago eta autonomoago sentitzen baitira.

2020an, 1.163 eskaera berri jaso dira, eta honela banatu dira gizarte zerbitzuguneen arabera:

Gizarte zerbitzuguneak	Eskaerak	%
Alde Zaharra - Erdialdea	130	%11,20
Amara	209	%18,00
Larratxo-Altza	120	%10,34
Gros-Egia	269	%23,17
Antigua	183	%15,76
Erribera – Loiola - Martutene	114	%9,82
Intxaurren	52	%4,48
Bidebieta, Herrera	84	%7,24
Total	1.163	%100,00

Urtean zehar izan diren aldez gain, Donostiako 6.255 bizilagunek izan zuten prestazio hori 2020. urtean.

4.1.6. Irisgarritasuna egokitzeko obrak eta laguntza baliabideak

Laguntza teknikoaren barnean, *laguntza ekonomikoak eta laguntza baliabideak* daude, eta helburua da mendeko pertsonak edo ezgaituak beren ohiko bizilekuetan bizi ahal izatea, ahalik eta baldintza onenetan.

2020an, laguntza baliabideen 1.107 eskaera berri tramitatu dira gizarte zerbitzuguneetatik. Aldundiaren ardurapeko laguntzak dira.

4.1.7. Garraio egokitua. DYA

Gizarte Ekintzaren Zuzendaritzak lankidetzak hitzarmena du DYArekin, *mugikortasun arazoak dituzten mendekoei edo ezgaituei oztopo arkitektonikoak gainditzen laguntzeko* (eskailerak igo eta jaistea, etxe barruan mugitzea...). Gainera, ibilgailu egokituak erabiltzeko aukera ere eskaintzen da, leku batetik bestera joateko. 2020an, gizarte zerbitzuetatik bideratutako 9 lagunek erabili dute DYArekin zerbitzua, unean-unean edo maiztasun handiagoz urtean zehar, eta 383 joan-etorri egin dira guztira.

4.1.8. Psikoestimulazio kognitiboko programa Alzheimerraren lehen faseetan dauden gaixoentzat

Gizarte Ekintzaren Zuzendaritzak hitzarmen bat du AFAGIrekin (Alzheimerra dutenen Senitartekoen Gipuzkoako Elkarteak). Helburu hauek ditu:

- Oraindik galdu ez diren funtzio kognitiboak estimulatzea eta erasandakoak lantzea Alzheimerraren hasierako fasean dauden pertsonetan, galera kognitibo txikiak dituztenak eta beren etxean edo senideren batenean bizi direnak.
- Pertsona horien gaitasun funtzionala lantzea, eguneroko zereginei lotutako ariketak eginez, gai izan daitezen autonomo izateko ahalik eta denborarik luzeenean.

Programa horretan 8 lagun inguruko bost talde osatu dira, eta ordu eta erdiko saioak egiten dira astero. 2020an, 46 lagunek hartu dute parte talde hauetan.

4.2. Gizarte zerbitzuak orain arte inoiz erabili ez dituzten adinekoen bisita programa

2020an aurrera jarraitu du **adinekoen bisita programak**. Bakarrik bizi eta orain arte hiriko oinarrizko gizarte zerbitzuekin harremanik izan ez duten 85 urtetik gorako pertsonen bisita egin zitzaizen zenbait auzotan (Altza eta Antigua), Altzan beste adineko pertsona batzuekin bizi diren 85 urtetik gorako pertsonak ere bisitatu genituen.

Programak helburu bikoitza du. Alde batetik, bakartze egoerak, zabarkeria kasuak, etab. detektatzea; bestetik, pertsona horiei gizarte zerbitzuei buruzko informazioa ematea, beren eskubideak eta horiek erabiltzeko modua ezagutu ditzaten.

	Guztira
Kontaktatutako pertsonak	106
Telefono elkarrizketa soilik onartu dutenak	45
Etxean bisita onartu dutenak	61

4.3. Eguneko arreta komunitate ingurunean: Goizaldiak

Egoera ahulean dauden adineko **personentzat pentsatutako zerbitzu bat** da, *pertsona horiek beren ohiko ingurunean bizitzea jarraitu ahal izateko eta haien sozializazioa errazteko*. Adinekoek bakarkako, taldekako eta komunitate jardueretan parte hartzen dute, osasun fisikoa eta kognitiboa mantentzeko eta gizarte harremanak hobetzeko.

Baliabideak komunitate ikuspegia du, eta zerbitzu unitateak auzoz auzo hedatzea da xedea, ahalik eta hurbilenean egoteko zerbitzuaren erabiltzaile izan daitezkeen pertsonengandik. 2020an aktiboak izan diren taldeak hauek dira:

- Egia: Egiatarra Elkartea
- Bidebieta: Guardaplata Elkartea
- Alza: Nao Etxea Elkartea
- Gros: Nafarroa Beherea plazan dagoen lokala, Groseko auzo-elkartearen ondoan.

2020an, 19 pertsonen eskaerak jaso ziren eta 38 izan dira programan parte hartu dutenak.

4.4. Adineko pertsonentzako bizilekuak

2020an, **adinekoentzako bizilekurako udal zerbitzuak** bi baliabide mota eskaini ditu: tutoretzapeko apartamentuak eta egoitza-plazak.

TUTORETZAPEKO APARTAMENTUAK	2020ko PLAZAK
Berrako tutoretzapeko apartamentuak	Gehienezko plaza kop.: 39 (33 apartamentu, horietatik 6 erabilera bikoitzeko aukerarekin)
Zorroagako tutoretzapeko apartamentuak	Gehienezko plaza kop.: 27 (17 apartamentu, horietatik 10 erabilera bikoitzeko aukerarekin)
Elizaran tutoretzapeko apartamentuak	Gehienezko plaza kop.: 10 (8 apartamentu, horietatik 2 erabilera bikoitzeko aukerarekin)
Txara 2ko tutoretzapeko apartamentuak	Gehienezko plaza kop.: 18 (18 apartamentu)
Ategorrieta, Berio, Benta-Berri eta Marrutxipiko tutoretzapeko apartamentuak	Gehienezko plaza kop.: 49 Ategorrieta. Gehienezko plaza kop.: 6 (4 apartamentu, 2 erabilera bikoitzeko aukerarekin). Berio. Gehienezko plaza kop.: 9 (8 apartamentu, 1 erabilera bikoitzeko aukerarekin). Benta-Berri. Gehienezko plaza kop.: 6 (3 apartamentu bikoitz). Marrutxipi: Gehienezko plaza kop.: 28 (14 apartamentu erabilera bikoitzeko aukerarekin).
Monseko etxebizitza komunitarioak	36 plaza (guztiak erabilera bikoitzeko aukerarekin).
ADINEKOENTZAKO EGOITZAK	2020ko PLAZAK
Zorroaga egoitza	67 plaza (lagun batentzako eta/edo bi lagunentzako gelak).

Tutoretzapeko apartamentuetako 5 plaza COVIDengatik isolamenduak egiteko erabili ditugu. Isolamenduak bai egoiliar berrien sarrerak gertatzen direnean, bai gela bikoitzetako pertsonetako batek egin behar duenean egin behar izaten dira.

Beste hainbeste egin dugu Adineko Egoizetako plazekin ere. 67 plaza hauetatik 2 COVIDek eragindako isolamenduak egiteko gorde baitira. Isolamenduak lehen azaldutako egoeretan egin behar izaten dira.

2020an, honela erabili dira bizileku baliabide horiek:

	Tutoretzapeko Apartamentuak	Adinekoentzako egoitzak
2020ko eskaera berriak	38	11
Itxaron zerrendan egonik plaza eskuratu dutenak	15	5
Atzera egitea eskaeran eta/edo bajak itxaron zerrendan	5	5
Plaza okupatuak guztira	156	67

2020an, hau izan da adinekoentzako bizilekuen kostua:

	Tutoretzapeko Apartamentuak	Adinekoentzako egoitzak
Kostua , guztira	1.679.853,30	1.441.474,64
Erabiltzaileen ekarpena	715.073,04	553.600,13
Udalaren ekarpena	964.780,26	887.874,51

4.5. Adinekoentzako larrialdietarako plazak

Udalak **adinekoen larrialdietarako** plaza bat kontratatua du Zorroaga Fundazioarekin, larrialdia sortu eta mendekotasuna duten pertsonentzako plazarako larrialdiko sarbidea eskuratzeko ez duen kasurako.

2020an, Adineko Pertsonen Zerbitzuak larrialdiko 17 kasutan esku hartu du, horietatik 6 udal plazetara eta 10 pertsona foru plazetara bideratu zituzten. Beste pertsona 1 osasun sistemara bideratu zuten.

2020an zaurgarriak diren adinekoen larrialdietarako erresidentzia udalplaza hau 3 pertsonak erabili izan dute, bertan, hurrenez hurren, 8 egun, egun 1 eta 4 egun pasa zituztelarik.

4.6. Adinekoen sustapenerako eta parte-hartze aktiborako jardun ildoak

4.6.1. Adinekoen autoantolaketerako laguntza

Gizarte Ekintzaren Zuzendaritza elkarlanean ari da erretiratuen 23 elkarterekin, hiriko hainbat auzotan, *adinekoen autoantolaketa sustatu eta haien jarduera eta ekintzetan laguntzeko*. Lankidetzaren funtsezko ardatzak hauek dira:

- Udalaren lokalak erabiltzen lagatzea, lokalak etengabe berritu eta egokitzeko konpromisoarekin. 19 dira udalaren ondareko lokaletan bere jarduera garatzen duten erretiratuen elkarteak.
- Diru laguntza bidez, honako gastu hauek finantzatzea: oinarritzko zerbitzuen mantentzea (garbiketa, telefonoa, berokuntza, segurtasuna, etab.); elkartearen kudeaketa eta dinamizaziorako laguntza zerbitzuen kontratazioak eragindako gastuak; eta bazkideentzako prebentzio arloko jarduerak programatzeak eragindako gastuak. 2020an, 532.000 € banatu dira erretiratutako adinekoen 23 elkarten artean (Ikusi 2. Eranskina)

- Laguntza teknikoa elkarteen kudeaketa lanetan, Adinekoen Zerbitzuak kontratatutako enpresa baten bidez. Kontratu honen helburua da 23 erretiratuen elkarteei behar duten laguntza teknikoa ematea, haien autoantolaketa bultzatzeko eta, aldi berean, zentroek behar bezala funtzionatzen dutela bermatzeko. Zerbitzu hau elkarteetako zuzendaritza-taldeen ezaugarriei egokitzen zaie, beharra eta laguntza moten arteko oreka bilatuz, eta elkarlanean ari da zuzendaritza taldeekin, hau da, beharren arabera exekutatu, gainbegiratu edota lagundu egiten die zuzendaritza taldeei, baina ez du haientzat lan egiten, haiekin baizik. Zerbitzua honela banatzen da:

BABES ZUZENA -% 70 (2.229 ordu)

- Kudeketa ekonomikoa eta administratiboa (%60-1337 ordu)
- Informazio-formazioa, orientazioa eta elkarteen kudeaketa (%30-669 ordu)
- Dinamizazioa eta jardueren sustatzea (%10-223 ordu)

ZEHARKAKO BABESA- %30 (955 ordu)

Donostia Lagunkoiaren “Zaintzen duen komunitatea” ardatzaren barruan, Udalarekin koordinazioa eta lankidetzak lagunkoitasuna hobetzen lagungarriak diren laguntze programetan.

Zerbitzu honen esku hartzearen ondorioz nabarmentzekoa da, berria delako, Adineko Pertsonen Elkarteetako kideak Donostia Lagunkoiarekin loturiko hiri mailako inizatiba ezberdinetan hartzen ari direla parte. Honako hauetan, hain zuzen:

- **Penelopeak Gara** : praktika artistikoak eta komunitateko lana uztartzen dituen proiektua.
- **Zumeak**: Bakardadearen eta harremanen inguruko hausnarketa Altzako auzoan
- **Adineko Pertsonen Elkarteetatik Laguntza Sarea** pandemian zehar
- **Adinekoak eta gizarte-konexio digitala**. Gipuzkoako erronkei gerturatzea
- **Hiri errukiorrak proiektua**: Euskadin ingurune errukiorrak hedatzeko, kontakizunen bilketa
- **Postalak 2020**: pandemia garaian emozioen talde kudeaketarako proiektua
- **Metrominuto**. Udal mugikortasuna Departamentua
- **Auzotu**: gizarte ikerketa eta berrikuntza prozesua, pandemian zehar abian jarritako talde erresilientzia dinamikak aztertzeko
- Osakidetza eta Donostia Kirolarekin batera abian jarritako programa. **Piztu/Soaf**

Eta beste batzuk, hala nola hiriko edota kanpoko beste eragile batzuekin sortutako harreman-lotura berriak.

- **Adinkide, Itxaropenaren Telefonoa, Bizikletaz adinik ez**
- **Izarbiderekin**, adineko pertsonen informatika geletara sarrera boluntarioen bidez sustatzeko.

4.6.2. Adinekoen parte-hartze aktiboa, soziala eta kulturala sustatzea udal ekipamendu komunitarioetan

+55 programa *adinekoak gizartean parte-hartzera bultzatzeko udal egitasmo bat da*. Aisialdian eta denbora librean oinarritua nagusiki, komunitate baliabideak erabiltzen ditu (kultur etxeak, Topalekua, Udal Musika eta Dantza Eskola). Zahartze aktiboa sustatzeko programa hau lankidetzan egiten da Donostia Kulturarekin eta Udal Musika eta Dantza Eskolarekin.

+55 programaren helburu orokorrak eta ekintzak honako hauek dira:

- 55 urtetik gorakoen parte-hartzea sustatzea udal ekipamendu komunitarioetan antolatzen diren zerbitzu eta ekintzetan (kultur etxeak, Musika eta Dantza Eskola, Topalekua, etab.).
- Eragile eta erreferente tekniko izatea Topalekuan jarduerak egiten dituzten adinekoen elkarreentzat, zentro hori Gizarte Ekintzaren Zuzendaritzak pertsonen eta elkarrean (adinekoen elkarreak nagusiki) parte-hartzea sustatzeko erabiltzen duen baliabidea izanik.
- Donostian antolatzen diren aisialdi eta denbora libreko jarduerak eta ekintzei buruzko informazioa ematea adinekoei.
- Kultur boluntarioritza sustatzea.

Hauek dira 2020an egindako jarduerak:

BURUTUTAKO JARDUERAK	
KOMUNAK	IBILALDIAK DONOSTIAN
	GAITASUN DIGITALERAKO TUTORETZA PROGRAMA
ERNEST LLUCH	INGURUMENENKO TAILERRA
	AZTARNAK
	SAKELEKOA ERABILTZEKO IKASTAROA
	GAI ZEHATZEN INGURUKO JARDUNALDIAK: zaugarritasuna, komunitate erresilientzia, komunitate kudeaketa emozionala
LUGARITZ	VIDEO FORUM
	ANTZERKI INPROBISAZIOA ETA PARODIAK
	MINDFULNESS
OKENDO	BIZIRIK DAUDEN ADINEKOEN KLUBA
	ULIARA BISITA GIDATUAK
	EREINDUZ
	GAI ZEHATZEN INGURUKO JARDUNALDIAK: Gure emozioen eta sententzioen jakitun izatea.
	SAKELEKOA ERABILTZEKO IKASTAROA
INTXAURRONDO	POESIAREN TXOKOA
	SAKELEKOA ERABILTZEKO IKASTAROA
	HITZALDIA: Garai zailetan parre egitearen garrantzia.

CASARES	VIDEO FORUM
	IPAR MARTXA
	ALTZATIK BIDEAK
	SEXHITZ: HITZALDIA. Distantzia fisikoak ez ditzala harreman sozialak eta samurtasuna zaintzea ekidin.
EGIA	IRAKURTZEKO KLUBA
	SAKELEKOA ERABILTZEKO IKASTAROA
MUSIKA ESKOLA	MUSIKALA (Taldea bi egunetan banatuta hasi da: batzuek astelehenetan eta besteek asteazkenetan)
	ERRITMO NAIZ
	BATUKADA
	MUGIMENDUTIK DANTZARA

Egindako saioak : 498

Saioetara bertaraturakoak : 5619

2020an zehar, pandemiak eragindako egoera dela-eta, aurrez aurreko jarduerak bertan behera utzi zituzten emandako datuak, beraz, jarduerak burutu ahal izan ziren 5 hilabetei dagozkie. Jarduera gehienak berriz jarri dira abian, ezarritako murrizketak aintzakotzat hartuz, baina beste zenbait ezin izan diete berriz heldu, hala nola larunbatak eta igandeak dantzan, adinekoen abesbatzak, kultur zentroetara eta erakusketetara bisita gidatuak, belaunaldien arteko jarduerak....

4.6.3. Bizialdi osoko ikaskuntza sustatzeko ekimenetarako laguntza

Gizarte Ekintzaren Zuzendaritzak laguntza ematen die Donostian *etengabeko ikaskuntzaren arloan martxan dauden egitasmoei, adinekoen parte-hartzea eta zahartze aktiboa indartzeko ekimen gisa.*

Hori horrela, ACEX-ESKE eta Helduen Hitza elkarteei laguntzen zaie, diru laguntzen bidez eta/edo espazioak lagata. Adineko pertsonen elkarteak dira, batik bat kultur arloko prestakuntza lantzen dutenak, eta topaleku bat ere eskaintzen diete adinekoiei.

Besteak beste, alor hauei lotutako gaiak lantzen dituzte: historia, artea, literatura, psikologia, etika, gizarte trebetasunak eta ohitura osasungarriak.

4.6.4. Topalekua

Topalekua herritarren eta elkarteen (adinekoen elkarteak nagusiki) parte-hartze soziala bultzatzeko ekipamendua da, eta horretarako, hainbat baliabide eskaintzen zaizkie beren helburuekin lotutako jarduerak egiteko. Besteak beste, honako hauek eskaintzen dira: espazio partekatutako, bulego gisa erabiltzeko (elkarteen egoitza modura), erabilera anitzeko aretoak era askotako jarduerak egiteko, etab.

Honako hauek dira Topalekuan egoitza duten elkarteak/taldeak:

- Goiko Galtzara erretiratuen elkarte
- Helduen Hitza
- Acex/Eske
- Lantxabe (Aieteko auzo-elkarte)
- Gurutzeaga abesbatza

Topalekuan egoitza duten elkarte horiez gainera, badira ekipamendua aldi behin erabiltzen duten elkarteak, oro har adinekoentzat izan ohi diren ekintzetarako edo gizarte izaerako beste ekimen batzuetarako. Ondoko taulan, 2020an elkarte horiek eta beste batzuek Topalekuan eginiko jardueren kopuruak ikus daitezke:

Jarduerak	Saioak
HELDUEN HITZA (ikastaroa, ostegunetako foroa, antzerki taldea, bilerak, literatura solasaldiak eta euskara)	159
GOIKO GALTZARA (bingo, taichi, unean uneko bilerak)	18
GURUTZEAGA ABESBATZA	11
UDALAK ANTOLATUTAKO BILERAK ETA BESTE BATZUK	38
ACEX/ESKE	54
LANTXABE (musika modernorako sarrera, yoga, solasaldia, zinema, jaiak)	119
Guztira	399

4.7. Foru Aldundiaren eskumeneko baliabideak eta prestazioak mendeko pertsonentzat

4.7.1. Mendekotasun balorazioa

Mendekotasunaren balorazioaren bidez, *adineko baten edo ezgaitasun bat duen pertsona baten mendekotasun maila neurtzen da*. Maila hori ezarrita, pertsona horrek eskubide batzuk izango ditu Mendekotasun Egoeran dauden Pertsonen Autonomia Pertsonala eta Laguntza Sustatzeko Legearen bidez xedatutako prestazio sisteman.

2020an, Donostiako Udaleko gizarte zerbitzuek mendekotasunarekin lotutako 3.653 balorazio izapidetu zituzten guztira (2.562 Mendekotasun Balorazio eta 1.091 RAI egoitzetako sarbiderako).

Gizarte zerbitzuguneen arabera, honela banatu ziren balorazio horiek:

Gizarte zerbitzuguneak	MBB	RAI	MBB+RAI	%(MBB+RAI)
Alde Zaharra - Erdialdea	287	93	380	10,40%
Amara	366	130	496	13,58%
Larratxo - Altza	244	91	335	9,17%
Gros - Egia	618	230	848	23,21%
Antigua	377	173	550	15,06%
Erribera - Loiola - Martutene	286	187	473	12,95%
Intxaurren	193	114	307	8,40%
Bidebieta - Herrera	191	73	264	7,23%
Guztira	2.562	1.091	3.653	100,00%

4.7.2. Adineko mendekoentzako laguntza ekonomikoak

Mendekotasunaren Legeak *diru laguntza batzuk arautzen ditu mendekotasun egoeran dauden pertsonentzat*. 2020an laguntza hauek eskatu dira:

Gizarte zerbitzuguneak	Laguntzak	%
Familia inguruneko zaintzetarako prestazio ekonomikoa (FIZPE)	495	47,23%
Laguntza pertsonalerako prestazio ekonomikoa (LPPE)	412	39,31%
Zerbitzuari loturiko prestazio ekonomikoa (ZLPE)	141	13,46%
Guztira	1.048	100,00%

Laguntzak honela banatu dira gizarte zerbitzuguneen arabera:

Gizarte Zerbitzugunea	FIZPE	LPPE	ZLPE	Laguntzak guztira	%
Alde Zaharra - Erdialdea	69	36	14	119	11,35%
Amara	92	47	26	165	15,74%
Larratxo - Altza	35	53	11	99	9,45%
Gros -Egia	118	87	38	243	23,19%
Antigua	92	78	18	188	17,94%
Erribera - Loiola - Martutene	41	57	10	108	10,31%
Intxaurreondo	28	25	12	65	6,20%
Bidebieta - Herrera	20	29	12	61	5,82%
Guztira	495	412	141	1.048	100,00%

Gipuzkoako Foru Aldundiak emandako datuen arabera, hauek dira Donostian 2020ko aldiren batean onuradun izen diren eta urte horretan egin diren ordainketen kopuruak:

	2020	Emakumeak	Gizonak	Guztira
FIZPE	Ordainketak	2.965.071,75	2.371.039,20	5.336.110,95
	Hartzaileak	1.223	994	2.217
LPPE	Ordainketak	6.398.024,45	2.280.050,36	8.678.074,81
	Hartzaileak	1.413	533	1.946
ZLPE	Ordainketak	819.779,90	278.956,39	1.098.736,29
	Hartzaileak	184	68	252
Guztira	Ordainketak	10.182.876,10	4.930.045,95	15.112.922,05
	Hartzaileak	2.820	1.595	4.415

4.7.3. Mendekoentzako egoitzak eta eguneko zentroak

2020an, gizarte zerbitzuguneek 550 eskaera izapidetu dituzte adineko mendekoei egoitza plazetarako (horietatik, 144 aldi baterako) eta 129 eskaera eguneko zentroetarako.

Eskaerak honela banatu dira gizarte zerbitzuguneen arabera:

Gizarte zerbitzuguneak	Egoitza	Eguneko zentroa	Guztira	%
Alde Zaharra - Erdialdea	56	14	70	10,31%
Amara	77	17	94	13,84%
Larratxo - Altza	52	15	67	9,87%
Gros - Egia	128	25	153	22,53%
Antigua	70	22	92	13,55%
Erribera – Loiola - Martutene	61	16	77	11,34%
Intxaurreondo	52	12	64	9,43%
Bidebieta - Herrera	54	8	62	9,13%
Guztira	550	129	679	100%

4.8. Donostia Lagunkoia

Donostia Lagunkoia egitasmoaren bidez, **adinekoen eta oro har donostiarren bizi kalitatea hobetu** nahi da.

Gizarte Ekintzaren Zuzendaritzak egiteko garrantzitsua du egitasmo horren dinamizazioan, eta Donostia Lagunkoia Ekintza Planeko ardatzetako bat den “Zaintzen duen komunitatea” atalean ekintza eta neurri zehatzak burutzeko ardura du.

Ondoko lerroetan, 2020an martxan jarritako ekimeen berri jakinarazten dugu eta, bereziki Lagunkate ekimenarena. Iniziatiba hau 2020ko martxoan, Alarma Estatuaren izendapenaren unean, Donostia Lagunkoiarekin eta Lurraldearen Ordenazioaren Atalarekin batera burutu genuen.

ZER IZAN ZEN LAGUNKATE?

Donostiako Udalak abian jarritako ekimena. Haren xedea konfinamendu garaian **65 urtetik gorako bakarrik edo beste adineko pertsona batekin bizi eta udal Gizartze Zerbitzuetatik segimendurik ez zuten pertsonak** nola zeuden ezagutzea zen. Horretarako, udaletxeko langileek etxe bakoitzera zenbait telefono dei egin zuten.

ZER HELBURU ZITUEN?

1. Pertsona horiek zaurgarritasun egoera berezi horretara, etxean halabeharrez gelditu behar izatera, alegia, nola egokitzen ari ziren ezagutzea.
2. Haien oinarritzko beharrak asetzeko lehen mailako sareak zituzten jakitea.
3. Oinarritzko informazio erabilgarria eskaintzia edo behar horiek asetzeko zeuden errekurtsuetara bideratzea.

Donostiako Udal Gizarte Zerbitzuek segimendu zuzena egin zieten talde honen 2.128 pertsonari; pertsona hauek 1.293 etxebizitzatan edo familia unitatetan bizi ziren.

EGINDAKO DEI KOPURUA

11.832 kontaktatutako dei

17.876 pertsonarekin harremanetan jartzea, alegia, zenbait etxebizitzatan pertsona bat baino gehiago bizi baitira.

4.205 erantzunik gabeko dei

Egun eta ordu ezberdinetan deituta ere kontaktatzerik lortu ez diren etxebizitza horietan 5.779 pertsona bizi dira.

2.618 kontaktu oker

Hau da, harremanetarako telefono zenbakirik ez dugu etxebizitzak. Horietan 3.368 pertsona bizi dira eta Udala beste bide batzuk ari da sortzen haiekin harremanetan jartzeko.

ANTZEMANDAKO BEHARRAK

Datuek pertsonen %91ek inolako laguntzarik ez zuela behar eta %9k bai behar zutela adierazi zuten.

Konfinamendu garaian laguntza errekurtsoen inguruko informazioa eskatu zuten pertsonen artean, hauexek izan ziren haien eskakizunak:

- %49 erosketak egiteko, zaborra ateratzeko, botikak erosteko laguntza .
Honako errekurtsu hauei buruzko informazioa jakinarazi genien: Guztion Artean, Auzokideen Zaintza Sareak eta DYA.
- %20 denbora betetzeko zailtasunak eta aisialdirako jardueren eskaera.
- %18 Babes emozionala edo psikologikoa.
Honako errekurtsu hauei buruzko informazioa jakinarazi genien: Gipuzkoako Itxaropen Telefonoa, Zilarrezko Haria, Gipuzkoako Psikologia Elkargo Ofiziala.
- %13 Gizarte Zerbitzuetara bideratu genituen.

KOMUNITATE EKIPAMENDUAK HOBETZEKO ESKU HARTZEAK:

Adineko Pertsona Erretiratuen lokalak hobetzeko eta egokitzeko helburuz, honako lanei ekin diegu.

- 2020an Donostiako Erdialdean dagoen Jatorra elkartearen egoitza berria inauguratu genuen.
- Intxaurralde Erretiratuen Elkartearen Zahar Etxe berriaren lanek aurrera jarraitu dute.
- Zenbait Elkarteren lokalak berregokitzeko irtenbideak bilatzeko ikerketekin egin dugu aurrera (Erdialde eta Groseko Zabalza).